

Familjerådgivning över gränserna - Finland

I Finland finns följande tre olika förfaranden för medling i familjemål: 1) Medling utanför domstol, 2) domstolsmedling som ett självständigt förfarande och 3) medling som en del i verkställandet av ett beslut avseende vårdnad om barn eller umgängesrätt.

1. Medling utanför domstol

I enlighet med äktenskapslagen (234/1929) ska konflikter och rättsliga frågor inom familjen i första hand såvitt möjligt redas ut genom förhandlingar mellan parterna och avgöras genom avtal. Om familjemedlemmar behöver hjälp utifrån för att lösa konflikter kan de be om hjälp från medlare i familje frågor som finns att tillgå via kommunens socialnämnd. I flertalet fall är de familjemedlare som utses till uppgiften anställda vid en uppfostrings- och familjerådgivningsenhet eller en annan socialtjänst. Medling i familje frågor är åtskild från andra social- och familjerådgivningstjänster och dess syfte är att finna lösningar på konflikter mellan parter genom ömsesidiga samtal och förhandlingar. Förutom av kommunerna erbjuds medlingstjänster av kyrkan och andra organisationer och enskilda med behörighet att bedriva medling.

Medlarens specifika uppgift är att skydda barnens rättigheter i samband med en skilsmässa. Medlaren hjälper föräldrarna att hantera alla frågor med anknytning till barnen på ett vänskapligt sätt. Detta innebär bland annat överenskommelser om huruvida båda föräldrarna fortsatt ska ha gemensam vårdnad om barnen, vem barnen ska bo hos och hur de ska träffa den andra föräldern, samt hur föräldrarna ska dela på ansvaret för barnens försörjning. Om föräldrarna når en överenskommelse hjälper medlaren dem att upprätta ett avtal. För att överenskommelsen ska vara verkställbar uppmanar medlaren föräldrarna att se till att en barnatillsyningsman berättar den. En stadfäst överenskommelse är likvärdig med ett domstolsbeslut.

Familjemedling är frivillig, sker under konfidentiella former och är kostnadsfri. Hela familjen eller makarna tillsammans eller var för sig kan kontakta familjemedlingsenheten.

2. Domstolsmedling

Domstolar kan medla i ärenden avseende vårdnad, boende, umgängesrätt och underhåll för barn (10 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar, 394/2011). Medling är ett förfarande som är åtskildt från lagföring. Det är frivilligt, men kräver båda föräldrarnas samtycke. Det går fortare och kostar mindre än en rättegång.

Medling inleds när parterna begär medling av en domstol. Det går även att hänskjuta ett mål från en rättegång som redan inletts till medling. Medlingen kan när som helst avbrytas. Medlaren är en domare som biträds av en sakkunnig, vanligtvis en psykolog eller en socialarbetare. Parterna i medlingen kan biträds av en advokat som de själva valt eller av ett annat biträde. Vid domstolsmedling går det att ansöka om rättshjälp från staten för att täcka biträdets arvode. Vid domstolsmedling ska barnets bästa alltid värnas. När domstolen avgör om en överenskommelse kan stadfästas ska hänsyn tas till lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) och lagen om underhåll för barn (704/1975). En stadfäst överenskommelse är likvärdig med ett domstolsbeslut. Om en överenskommelse inte kan nå avslutar domstolen ärendet. Om ärendet har hänskjutits till medling från en rättegång, och om medlingen misslyckas, återförs ärendet till rättegången.

3. Medling som en del i ett verkställighetsförfarande

Denna typ av medling är enbart tillgänglig när en av föräldrarna har inlett ett verkställighetsförfarande vid en tingsrätt. I detta fall finns redan ett domstolsbeslut, som inte efterlevts av den ena föräldern.

I enlighet med lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996) utser domstolen i princip medlare om en ansökan inkommit till domstolen om verkställighet av ett beslut avseende vårdnad eller umgängesrätt. Medlaren är vanligtvis en psykolog med kunskap om barnpsykologi, en socialarbetare med kunskap om skydd av barn eller en barnatillsyningsman. Syftet med medlingen är att underlätta samarbetet mellan barnets föräldrar eller andra berörda parter, för att garantera barnets välbefinnande. Medlaren anordnar ett möte mellan föräldrarna och samtalar privat med barnet (eller barnen) för att förhöra sig om dess eller deras önskemål och synpunkter, om detta låter sig göras med hänsyn till barnets (eller barnens) ålder och mognad. Medlaren utarbetar en rapport om medlingen till domstolen. Om medlingen inte leder till en överenskommelse mellan föräldrarna meddelar domstolen ett avgörande på grundval av bland annat medlarens rapport.

Om medlare

Kommunens socialnämnd har ansvar för att anordna familjemedling. Kommunernas kontaktuppgifter återfinns på <http://www.kommunerna.net/sv/Sidor/default.aspx>

Det finländska advokatförbundet utbildar advokater för att de ska kunna verka som medlare i familjerättstvister:

<http://www.asianajaliitto.fi/sv>

Domstolsmedling är tingsrätternas ansvar. Tingsrätternas kontaktuppgifter återfinns på nedanstående webbplats tillhörande rättsväsendets administration: <http://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/sv/index/yhteystiedot.html>

Om medling

Medling på webbplatsen tillhörande rättsväsendets administration: <http://oikeus.fi/sv/index/Broschyler/perheasioidensovittelu.html>

Justitieministeriets broschyr om domstolsmedling i vårdnadstvister:

https://oikeus.fi/material/attachments/oikeus/yleisetliitetiedostot/0ugboQGQ3/2016_Huoltoriidan_sovittelu_SWE.pdf

Broschyr på engelska: <https://oikeus.fi/sv/index/Broschyler/asiantuntija-avusteinenhuoltoriitensovittelu.html>

Finlands institut för hälsa och välfärd, Handbok för barnskyddet, familjemedling:

<https://www.thl.fi/sv/web/handbok-for-barnskyddet>

Det finländska advokatförbundets förfarande för uppgörelse i godo av familjerättsärenden:

<http://www.asianajaliitto.fi/sv>

Finlands forum för medling:

<http://www.ssf-ffm.com/svenska/index.php>

Nationell lagstiftning

Särskilda bestämmelser om medling i familjefrågor finns i följande lagar:

Äktenskapslagen (234/1929):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1929/19290234?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=avioliittolaki#O1L5>

Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1983/19830361>

Lag om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960619>

Lag om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (394/2011):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110394>

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas

till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.

Senaste uppdatering: 08/02/2018